

גליליות נרות לעירון בפרות העולם
ערוכה בידי נחמה ליבוביץ
יו"ל ע"י מוסד תורה והסכלה למבוגרים ולנוער
הסתדרות נסי מזרחי באמריקה

מהדורה מיוחדת בסביל ההסתדרות הציונית העולמית
המהלקה לחנוך ולתרבות תורניים בגולה

פרשת חקת (ונוז"ג)
פרק כ"ז וזאור יל משה
(הטוה גם גליון תס"ב)

הערה: אמר ר' יצחק עראמה בספרו עקדת יצחק (פרשת חקת): טאלה קטה וחזקה בחטאו
טול משה רבנו ועבדו. ט"הרי טלחן והרי בטר והרי טכין למנינו ואין לנו
פה לאכל". (קדושי מו). וזה: כי מצות ה' למטה כתובה לפנינו והמעשה אור עטה
לא נעלם מנגד עינינו ומחרן אף ה' יסתומם לבנו ואין אחנו מרוט יטכך את
האזן בחטא...

דעות טונות לחכמינו ומפרטינו בחטאו טל משה. והרי מקצתן:

דברי חז"ל מובאים בדבר ראב"ע ה' ד"ה קח את המטה, עד "יצחק יעקב".
רש"י ל' ד"ה המן הסלע הזה נוציא; יב ד"ה יען לא האמתם; ד"ה להקדיטני.
רשב"ם " " " ודברתם אל הסלע; ל' ד"ה ויאמר להם טמעו נא המרים; ד"ה המן
הסלע הזה;

רבנו חננאל דעתו מובאה בדברי רמב"ן לפ' א' החל מן "והקרוב בדברים
שנאמרו בזה והוא הטוב לדחות בו"... עד "והטעם שאתקדט לעיניהם".
רמב"ם למרנר טריקלנ. פרק ד' החל מן "ואתה יודע טאדון הראטונים והאחרונים
מטה רבנו..."

ר' יוסף אלבר טפני העגרים מאמר ד' פרק כ"ב - - - עיקר החטא על טהיה
בענין ההוא מעוט אמונה... טעקר גדול בתורה וטרת
האמונה טהוא מטעף מאמונת ההטחה טה' מכריח הטבע תחת רגלי המאמינים...
וכן אמר יטעיה "מקים דבר עבדו...". ומי טיטפק טה' לא יטליח דבר הנביא, הוא
כמטיל ספק בתורה וטרת מטרתיה, כל טכן במקום טיט בו קדוש ה', טראוי לפרטם
טהטבע מטועבד לעטות רצון טומרי החורה... ועל זה נאמר "יען לא האמתם בי"
וכל', כי כטטאלו המיט - אלו היו משה ואהרן גוזרים טיבקע הצור, היה ה' בלי
ספק "מקים דבר עבדו" והיה נקדט בזה לעיני כל העס. ובעבור טלא עטו כן מטה
ואהרן, אבל באו מפני הקהל כדמות בורחים אל פתח אהל מועד (כמו טפירט
הראב"ע) כאלו אין להם עצה מה לעטרת והיה זה בלי ספק חלול ה' וגורה מעוט
אמונר בו ובתורתו לטראים; לפיכך אמר "לא האמתם", טאלו הייתה מאמלינים,
הייתה גוזרים על הטבע טיטתנה, כדי טיחקדט טמי על ידיכט... והם עליהם
הטלום. אע"ם טעטו זה לרב ענותנותם, טלא היו רוצים ליטל עטרה לעצמה טבלי
מצות ר', מכל מקום נחטב להם לעון ולמעוט אמונה, מפני חלול ה' טנמטך מזה...
ולזה חמצא יהוטע כחצטרך לכמו זה לא המתין ליטול רשות מהטם אבל נטן על
הטם לעטה רצונו מטצמו אמר טמט בגבעון וזם... וקיים ה' דברו... וכן
אמר אליהו (מלכים א' יז) "חיי ה' אם יהיה הטנים האלה טל ימטר כי אם למי
דברי..."

שד"ל: מטה רבנו חטא חטא אחד והמפרטים העמיטו עליו טלחה עטר חטאים ויותר,
כי כל אחד מהם בדה מלכו עון חדט... אטר על כן נמנעתי מהעמק החקירה
בדבר זר, מיטרה טמא יצא לי פירוט חדט ונמצאתי גם אני מוסיף עון חדט על
מטה רבנו. והנה לעעבר נחה דעתי בדעת רמב"ן, טהיה החטא כמה טפחדו מקהל
וברחו מפניהם אל אהל מועד, ובפרט כי מצאתי כמחטבתו כן חטבו וטמיה אחרים
לפניו... האחד בעל מנחה בלולה וזה לטונו; חטא מטה מפורטט בטטוק ר':
ייבא מטה והרן מפני הקהל... כי תמורת טהיה להם להוכיח את ישראל ולעטד
בפרץ באמור להם: מדוע תריבו את ה', הידו תקצרו?! - נטתרו אל פתח אהל
מועד כמו בורחים; ואלו עמדו בפרץ היה טם טמים מחקדט. עד כאן דעת בעל
מנחה בלולה.

ואע"ם טגו אני בפרוט הזה בחרתי ט"ו טנה וטבחתיו לפני חלמידי, מכל מקום
הנני רוצה עתה, כי אין מטמעות הפטוקיה מטכמת עם הפירוט הזה. כי הנה ה'
לא חוכיחם כלל על אור פחדו ומלות "על אמר מריחם את פי" (פטוק כ"ד) לא
יחטבו לפי הדעת הזאת, אלא בדחק גדול... והנני רוצה עתה, כי מטמעות
הכתובים אינה אלא כפירוט רט"י וכל הקדמונים, טהיה צווי ה' טידברו אל
הסלע וטמו טכתב בעל עקדת יצחק טהיה להם לאמר: כה אמר ה': הסלע תנה
מימך! הן אמת כי אין הנס גדול בדבור מבהכאה, כי הכל טיה אצל הסלע,
אבל מכל מקום לעיני ההמון הדבור אל הסלע היה מתמיה יותר ואגה טט טמים
מחקדט יותר... עד כאן דברי שד"ל.

1. מה היה חטאו טל מטה לפי כל אחת מן הדעות הנ"ל?
2. אלו מן המפרטים והחכמים הנ"ל קרובים בדעותיהם זה לזה ואלו מהם סותרים זה את דברי זה?
והטוה לדברי ר' יוסף אלבר אלה: גליון קרח תס"ט; גליון בא תס"א.

הטובות יט טלולה לנחמה ליבוביץ, ההסתדרות הציונית העולמית, וזמנה לחנוך
ותרבות תורניים בגולה, ירוטלים ת.ד. 22